

Ayın Fotoğrafı

Dr. Tuba Sarıgöl [TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi

Kristal Mağaralar

Başka bir gezegene aitmiş gibi görünen bu fotoğraf, İzlanda'daki Vatna Buzulu'nda bir buzul mağarasının içinde çekildi. Vatna, kutup daireleri dışındaki en büyük buzul tabakası.

İzlanda'nın yaklaşık %10'u buzullarla kaplı. Vatna, İzlanda'daki diğer buzullar gibi ılıman bir buzul. İliman buzulların sıcaklığı yaklaşık olarak buzulun erime sıcaklığına yakın değerdedir. Buzulun tabanına doğru basınç arttığından bu kısımlarda erime daha hızlıdır. Bu durum buzul tabakasının kayarak hareket etmesine neden olur. Buzulların hareketi sırasında buzul katmanı ile altındaki kayaç tabakası arasındaki sürtünme nedeniyle açığa çıkan ısı ve jeotermal enerji erimeyi hızlandırır. İliman buzullar iklim sistemlerindeki değişimlere hayli duyarlıdır.

Buzulların erimesi sonucu açığa çıkan sular buz tabakasının içinde ya da altında oyuklar oluşturabilir. Bu jeolojik yapılar buzul mağarası olarak isimlendirilir. Buz katmanı sürekli hareket ettiği için buzul mağaraları kalıcı değildir. Buzul mağaraları genellikle yaz aylarında ortaya çıkar. Ancak her yıl oluşup oluşmayacakları ya da nerede oluşacakları kesin olarak belli değildir.

Tavandan düşen buz parçaları ve çökme riski nedeniyle bu mağaralara girmek hayli tehlikeli. Ayrıca bahar ve yaz aylarında buzul mağaralarının içinde su akışı hayli aktif olduğundan, kasım ve mart ayları arası doğanın bu muhteşem sanat eserlerini ziyaret etmek için en uygun zamanlar.

